

Obsah

0	autorce	9
Úvod		10
1	Turismus jako světový fenomén	11
1.1	Mezinárodní turismus	11
1.1.1	Vymezení základních pojmů	11
1.1.2	Turismus jako světový fenomén	12
1.2	Přístupy k hodnocení významu turismu ve světové ekonomice	13
1.2.1	Statistické hodnocení vlivu mezinárodního turismu	15
1.2.2	Ekonomicko-peněžní hodnocení vlivu mezinárodního turismu	15
1.2.3	Individuální hodnocení vlivu mezinárodního turismu	23
1.2.4	Sociokulturní hodnocení vlivu mezinárodního turismu	24
1.2.5	Globální dopady mezinárodního turismu na světovou ekonomiku	25
1.3	Shrnutí a úkoly	27
2	Postavení a význam turismu ve světové ekonomice	29
2.1	Turismus a světová ekonomika	29
2.1.1	Vznik a vývoj světové ekonomiky a turismu do 2. světové války	29
2.1.2	Rozvoj mezinárodního turismu po 2. světové válce	31
2.2	Turismus v mezinárodních ekonomických vztazích	38
2.2.1	Subjekty mezinárodního turismu	38
2.2.2	Turismus a mezinárodní ekonomické vztahy	42
2.3	Kvantitativní hodnocení pozice turismu ve světové ekonomice	48
2.3.1	Neoficiální satelitní účet světové ekonomiky	48
2.3.2	Kvantitativní ukazatele mezinárodních ekonomických vztahů v turismu	52
2.3.3	Pozice hlavních exportérů služeb turismu	57
2.4	Shrnutí a úkoly	60
3	Postavení turismu v mezinárodním obchodě službami	62
3.1	Mezinárodní klasifikace služeb	62
3.1.1	Služby a jejich vlastnosti	62
3.1.2	Klasifikace služeb s ohledem na vymezení sektoru turismu	62
3.2	Kvantifikace mezinárodního obchodu službami turismu	72
3.2.1	Možnosti kvantifikace mezinárodního obchodu službami turismu	72
3.2.2	Současný stav mezinárodního obchodu službami turismu	73
3.3	Liberalizace mezinárodního obchodu službami turismu	75
3.3.1	Role WTO v liberalizaci obchodu službami	75
3.3.2	Všeobecná dohoda o obchodu službami (GATS) — obecné závazky a pravidla	76
3.3.3	Všeobecná dohoda o obchodu službami (GATS) — specifické oblasti úpravy a výjimky	79
3.4	Liberalizace pohybu služeb turismu v evropském prostoru	81
3.4.1	Obecná východiska volného pohybu služeb	81
3.4.2	Směrnice 2006/123/ES o službách na vnitřním trhu	85
3.4.3	Směrnice 2005/36/ES o uznávání odborných kvalifikací	88
3.4.4	Směrnice 1990/314/EHS o souborných službách pro cesty, pobyty a zájezdy	89

3.4.5	Nařízení EP a Rady (ES) 1008/2008 o společných pravidlech pro provozování leteckých služeb	89
3.4.6	Nařízení EP a Rady 261/2004 o společných pravidlech náhrad a pomoci cestujícím v letecké dopravě	90
3.4.7	Nařízení evropského parlamentu a rady (ES) 1371/2007 o právech a povinnostech cestujících v železniční dopravě	91
3.5	Shrnutí a úkoly	92
4	Statistický monitoring mezinárodního turismu	97
4.1	Vymezení a hlavní instituce statistického monitoringu mezinárodního turismu	97
4.1.1	Pojem a charakteristiky statistického monitoringu mezinárodního turismu	97
4.1.2	Statistický monitoring mezinárodního turismu UNWTO	97
4.1.3	Statistický monitoring mezinárodního turismu WTTC	99
4.2	Statistický monitoring vybraných institucí	99
4.2.1	Eurostat	99
4.2.2	OECD	100
4.2.3	Ostatní subjekty statistického monitoringu turismu	100
4.3	Shrnutí a úkoly	101
5	Regionální rozložení mezinárodního turismu	103
5.1	Regionální rozložení mezinárodního turismu podle UNWTO	103
5.1.1	Pět regionů světového turismu	103
5.1.2	Regionální rozložení mezinárodních příjezdů a příjmů	106
5.1.3	Regionální rozložení mezinárodních příjezdů a výjezdů	108
5.2	Subregionální rozložení mezinárodního turismu podle UNWTO	110
5.2.1	Subregionální rozložení turismu v regionu Asie a Pacifik	110
5.2.2	Subregionální rozložení turismu v regionu Ameriky	112
5.2.3	Subregionální rozložení turismu v regionu Afrika	113
5.2.4	Rozložení turismu v regionu Střední východ	114
5.3	Evropa jako dominantní region světového turismu	114
5.3.1	Charakteristika Evropy jako regionu mezinárodního turismu	114
5.3.2	Subregionální rozložení turismu v evropském regionu	116
5.3.3	Hlavní evropské trhy mezinárodního turismu	116
5.3.4	Význam turismu v evropské ekonomice	117
5.4	Shrnutí a úkoly	119
6	Hlavní světové trhy mezinárodního turismu	121
6.1	Hlavní světové trhy příjezdového turismu	121
6.1.1	Přehled hlavních světových trhů příjezdového turismu	121
6.1.2	Charakteristika hlavních světových trhů příjezdového turismu	122
6.2	Hlavní světové trhy výjezdového turismu	129
6.2.1	Přehled hlavních světových trhů výjezdového turismu	129
6.2.2	Charakteristika hlavních světových trhů výjezdového turismu	130
6.3	Shrnutí a úkoly	131
7	Význam mezinárodních organizací pro mezinárodní turismus	133
7.1	Vymezení mezinárodních organizací	133
7.1.1	Vymezení a klasifikace mezinárodních organizací	133
7.1.2	Mezivládní organizace	134
7.1.3	Mimovládní organizace	134
7.2	UNWTO (Světová organizace turismu)	135

7.3	WTTC (Světová rada cestování a turismu)	136
7.4	OECD (Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj)	137
7.5	Organizace a programy v systému OSN	139
7.5.1	OSN (Organizace spojených národů)	139
7.5.2	WTO (Světová obchodní organizace)	139
7.5.3	ILO (Mezinárodní organizace práce)	141
7.5.4	UNESCO (Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu)	142
7.5.5	IMF (Mezinárodní měnový fond) a WB (Skupina Světové banky)	143
7.5.6	UNCTAD (Konference o obchodu a rozvoji)	144
7.5.7	UNEP (Program OSN pro životní prostředí)	145
7.6	Shrnutí a úkoly	145
8	Privátní subjekty mezinárodního turismu	150
8.1	Privátní subjekty mezinárodního turismu	150
8.1.1	Hotelové skupiny	150
8.1.2	Cestovní kanceláře a agentury	152
8.1.3	Letecké společnosti	153
8.1.4	Ostatní soukromé subjekty mezinárodního turismu	153
8.2	Hotelové skupiny	154
8.2.1	Intercontinental Hotels Group (IHG)	154
8.2.2	Wyndham Hotel Group	154
8.2.3	Accor	155
8.3	Cestovní kanceláře a agentury	156
8.3.1	TUI	156
8.3.2	Thomas Cook	158
8.3.3	Kuoni	159
8.3.4	Club Méditerranée	160
8.3.5	Virgin	161
8.4	Shrnutí a úkoly	162
9	Prosazování udržitelnosti v mezinárodním turismu	164
9.1	Pozitivní a negativní vliv turismu	164
9.1.1	Vliv turismu na fyzické prostředí	164
9.1.2	Vliv turismu na sociokulturní prostředí	165
9.1.3	Globální působení turismu na fyzické prostředí	168
9.2	Možnosti řešení negativních vlivů turismu	169
9.2.1	Udržitelný turismus	169
9.2.2	Strategie prosazování udržitelnosti v mezinárodním turismu	170
9.2.3	Udržitelnost v certifikačních systémech kvality	174
9.3	Role mezinárodních organizací v prosazování udržitelného turismu	175
9.3.1	UNWTO a udržitelný turismus	175
9.3.2	Aktivity dalších mezinárodních organizací	176
9.4	Shrnutí a úkoly	178
10	Konkurenceschopnost a možnosti jejího měření v mezinárodním turismu	180
10.1	Konkurenceschopnost v mezinárodním turismu	180
10.1.1	Pojem konkurenceschopnost	180
10.1.2	Vývoj pojetí konkurenceschopnosti	182
10.2	Možnosti měření konkurenceschopnosti v mezinárodním turismu	184
10.2.1	Metody hodnocení konkurenceschopnosti	184
10.2.2	Monitoring konkurenceschopnosti turismu	186

10.3	Pozice země v mezinárodním turismu	188
10.3.1	Kvantifikace pozice země v mezinárodním turismu	188
10.3.2	Další způsoby hodnocení pozice země v mezinárodním turismu	189
10.4	Shrnutí a úkoly	189
11	Postavení rozvojových zemí v mezinárodním turismu	191
11.1	Rozvojové země a mezinárodní turismus	191
11.1.1	Vymezení a typologie rozvojových zemí	191
11.1.2	Specifické skupiny rozvojových zemí	195
11.2	Specifika rozvoje turismu v rozvojovém světě	196
11.2.1	Problémy turismu v rozvojových zemích	196
11.2.2	Problém a možnosti rozvoje udržitelného turismu	199
11.2.3	Pozice turismu v ekonomice rozvojových zemí	199
11.3	Možnost zapojení rozvojových zemí do mezinárodního turismu	202
11.3.1	Rozvojová pomoc a podpora turismu	202
11.3.2	Podpora rozvoje turismu vybraných skupin zemí	203
11.3.3	Program rozvojové pomoci UNWTO na podporu udržitelného turismu	205
11.3.4	Rozvojová podpora turismu vybraných mezinárodních organizací	207
11.4	Shrnutí a úkoly	210
12	Turismus v evropském prostoru	213
12.1	Vliv evropského integračního procesu na turismus	213
12.1.1	Historický vývoj turismu v integrované Evropě	213
12.1.2	Politika turismu	217
12.1.3	Vybrané politiky EU a jejich dopad na turismus	219
12.2	Institucionální zajištění turismu v Evropské unii	221
12.2.1	Role evropských institucí v zajištění rozvoje turismu	221
12.2.2	Evropská komise turismu a ETAG	224
12.2.3	Zásadní dokumenty a akty rozvoje turismu	225
12.2.4	Udržitelný turismus	226
12.3	Legislativní úprava evropského turismu	227
12.3.1	Působnost směrnic a nařízení v turismu	227
12.3.2	Směrnice 314/1990/EHS o souborných službách pro cesty, pobyty a zájezdy	227
12.3.3	Další směrnice upravující ochranu spotřebitele v turismu	230
12.4	Shrnutí a úkoly	231
13	Předpokládané trendy a aktuální problémy mezinárodního turismu	234
13.1	Předpokládané trendy podle Vize 2020 (2030)	234
13.1.1	Vize 2020 (2030)	234
13.1.2	Trendy v regionálním rozložení mezinárodního turismu	236
13.1.3	Kvalitativní trendy v mezinárodním turismu	238
13.2	Aktuální problémy mezinárodního turismu	240
13.2.1	Globální problémy a mezinárodní turismus	240
13.2.2	Aktuální ekonomické problémy	241
13.3	Shrnutí a úkoly	244
Závěr		245
Shrnutí/Summary		246
Seznam zkratk		247
Rejstřík		249